

NORGES HØYESTERETT

Den 25. juli 2017 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Utgård, Normann og Bergh i

HR-2017-1476-U, (sak nr. 2017/1153), sivil sak, habilitet:

A (advokat Olav Brun)

mot

Fjellhamar Park III AS
Fjellhamar Park IV AS

B (advokat Øyvind Kilstad)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Førstelagmann Sverre Nyhus i Eidsivating lagmannsrett har i brev 22. juni 2017 forelagt Høyesteretts ankeutvalg spørsmål om habilitet for samtlige dommere i Eidsivating lagmannsrett ved behandlingen av lagmannsrettens sak nr. 17-001949ASD-ELAG/, jf. domstoloven § 117 annet ledd siste punktum.
- (2) Bakgrunnen er at den ankende part, A, i skriv 3. april 2017 har anmodet lagmannsretten om å vurdere sin egen habilitet. Det ble her blant annet vist til at lagmannsretten ved tidligere behandling av saken i samme kompleks har bygget på feil faktum. I skriv 6. juni 2017 har As prosessfullmektig fremmet en formell habilitetsinnsigelse mot Eidsivating lagmannsrett "som sådan". Det er særlig vist til at lagmannsretten i en tidligere sak skal ha bygget på en vitneforklaring fra en bostyrer til tross for at ankende part var frifunnet i Oslo tingrett for de forhold han var anmeldt for etter bostyrerens behandling. Lagmannsretten har også i en tidligere avgjørelse beskrevet den ankende part på en slik måte at det oppfattes av ham nærmest som et karakterdrap. Det er hevdet at det har deltatt så mange av lagmannsrettens dommere i tidligere behandlinger av hans saker at hele domstolen nå må anses inhabil.
- (3) Ankemotpartene har i skriv 13. juni 2017 avvist at det foreligger inhabilitet.
- (4) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at forespørselen gjelder habiliteten til samtlige dommere i Eidsivating lagmannsrett, jf. domstoloven § 117 andre ledd. Utvalget har full kompetanse i saken, jf. blant annet Rt-2014-964 avsnitt 8.

- (5) Habilitetsspørsmålet må vurderes etter domstoloven § 108, som fastsetter at man ikke kan være dommer i en sak hvis det foreligger "særegne omstendigheter ... som er skikket til å svekke tilliten til" dommerens uhildethet. Etter bestemmelsen andre punktum gjelder dette særlig hvis en part av den grunn krever at dommeren skal vike sete. Det avgjørende etter § 108 er ikke om det er grunn til å tro at de særegne omstendighetene vil påvirke dommeren. Bestemmelsen gir anvisning på en objektiv vurdering der det er et tungtveiende moment hvordan forholdet fortøner seg for folk flest, jf. HR-2016-422-U avsnitt 6 med videre henvisning til Rt-2003-1588 avsnitt 8.
- (6) Det alminnelige utgangspunktet er at en dommers tidligere befatning med parten og sakskomplekset i samme instans ikke medfører inhabilitet. Utgangspunktet kan likevel fravikes dersom dommeren i den første saken har kommet med troverdighetsvurderinger av en part eller i realiteten har tatt stilling til det samme rettsspørsmålet som den nye saken reiser. Om dette heter det i Rt-2013-409 avsnitt 36:
- "Spørsmålet kan stille seg annleis dersom dommaren i tidlegare sak har teke stilling til faktiske omstende som er sentrale i den etterfølgjande saka, jf. som dømme Rt-2010-469 avsnitt 10, Rt-2004-1794 avsnitt 34 og Rt-2004-1513 avsnitt 18. Det kan også vere unntak frå utgangspunktet dersom dommaren i den første saka til dømes har nytta formuleringar som går på ein part sitt truverde, jf. Rt-1994-1281, eller på karaktertrekk hos parten, jf. Rt-2008-1466 avsnitta 34-36."**
- (7) Det samme er lagt til grunn i blant annet HR-2016-1931-U.
- (8) Partene og det underliggende saksforholdet i saken som nå står til behandling for lagmannsretten, er det samme som i sak LE-2013-106937. Saken nå gjelder spørsmål om ankende part som styreleder i et selskap skal ilegges personlig erstatningsansvar for sakskostnader som dette selskapet ble idømt i den forrige saken.
- (9) Tingretten har i dommen som nå er anket, gjengitt lagmannsrettens uttalelser i LE-2013-106937 om As troverdighet der det heter at lagmannsretten "fester ingen lit til A", at enkelte opplysninger "heller ikke står til troende" og at han "bevisst har forsøkt å tåkelegge realitetene".
- (10) Utvalget bemerker at de gjengitte uttalelsene klart nok går på ankende parts troverdighet, og at de fremstår som kategoriske. Utvalget tillegger det videre betydelig vekt at lagmannsretten i saken som nå står til behandling, skal foreta en uaktsomhetsvurdering knyttet til ankende parts opptreden i forbindelse med saksanlegget i sak LE-2013-106937. Selv om den rettslige vurderingen nå er en annen, er det nærliggende å oppfatte det slik at uttalelsene i den tidligere dommen legger føringer for de vurderingene som skal gjøres.
- (11) Utvalget er etter en samlet vurdering av uttalelsenes karakter og sammenhengen mellom den første og den foreliggende saken kommet til at dommerne som deltok ved behandlingen av sak LE-2013-106937, må vike sete.
- (12) Utvalget kan ikke se at det foreligger noen inhabilitetsgrunn knyttet til de øvrige dommerne i Eidsivating lagmannsrett, slik ankende part har anført.
- (13) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Lagdommer Johannes Høy, lagdommer Ørnulf Røhnebæk og ekstraordinær lagdommer Berit Haga skal ikke delta i behandlingen av sak 17-001949ASD-ELAG/. De øvrige dommerne i Eidsivating lagmannsrett viker ikke sete.

Kristin Normann
(sign.)

Karl Arne Utgård
(sign.)

Espen Bergh
(sign.)

Riktig utskrift: